

Vergaderjaar 2021–2022

31 066

Belastingdienst

Nr. 970

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 februari 2022

Op 26 januari jl. heeft de vaste commissie voor Financiën mij verzocht om binnen twee weken te reageren op het bericht uit Bonaire.nu¹ dat burgers van de BES meer belasting gaan betalen en daarbij in te gaan op de wijze waarop de belasting gaat worden vormgegeven en waarom dit als een verrassing komt voor burgers van de BES eilanden. Uiteraard voldoe ik graag aan dit verzoek.

Graag benadruk ik dat het kabinet voor de inwoners van Caraïbisch Nederland streeft naar kostenverlaging en inkomensverbetering. In dat kader is per 1 januari 2022 een verhoging van het wettelijk minimumloon (WML) en de uitkeringen doorgevoerd. Dit betreft een verhoging van 10% (inclusief inflatiecorrectie). Bovendien is in het coalitieakkoord structureel 30 miljoen euro beschikbaar gesteld om op Caribisch Neerland onder andere de arbeidsmarkt te versterken, de armoede te bestrijden en de bestaanszekerheid te vergroten. Ik kom hier aan het slot van deze brief op terug.

Het bericht dat burgers van de BES-eilanden in 2022 meer belasting gaan betalen dan in 2021 het geval was, is juist. Dit hangt samen met de jaarlijkse automatische inflatiecorrectie van (onder andere) de belastingvrije som. Belastingplichtigen gaan hierdoor maximaal circa USD 9,50 per maand extra aan loon- en inkomstenbelasting betalen. Oorzaak hiervan is dat mede door de introductie van tijdelijke COVID-19 gerelateerde subsidies van in totaal circa USD 50 à 60 per huishouden per maand op elektriciteit, water en internet het algehele prijsniveau in Caribisch Nederland is gedaald. Die prijsdaling heeft met enige vertraging doorgewerkt naar de belastingvrije som. Ik licht dit hierna nader toe.

Al vanaf het jaar van invoering van de Wet inkomstenbelasting BES in 2011 worden enkele in die wet opgenomen bedragen, waaronder de belastingvrije som, jaarlijks aangepast aan de inflatie. Om die jaarlijkse

¹ <https://bonaire.nu/2022/01/19/burgers-bes-gaan-meer-belasting-betalen/>

aanpassing te berekenen wordt gebruik gemaakt van door het CBS vastgestelde prijsindexcijfers. De manier waarop die berekening plaatsvindt, is in de wet vastgelegd. Vanwege per saldo stijgende prijzen heeft deze jaarlijkse aanpassing tot en met 2021 vrijwel elk jaar tot een verhoging van de belastingvrije som geleid. In 2022 is echter sprake geweest van een verlaging van de belastingvrije som met 3,0% omdat uit de door het CBS vastgestelde prijsindexcijfers bleek dat het algehele prijsniveau op Caribisch Nederland met 3,0% was gedaald. De verleende subsidie op elektriciteit, water en internet is daar een belangrijke oorzaak van. Bij deze berekening is het gemiddelde prijsniveau in de periode 1 juli 2020–30 juni 2021 vergeleken met het gemiddelde prijsniveau in de periode 1 juli 2019–30 juni 2020. Omdat het niveau van de inflatie op Caribisch Nederland recent sterk is opgelopen zal de jaarlijkse inflatiecorrectie per 1 januari 2023 naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een forse verhoging van de belastingvrije som.

De verlaging van de belastingvrije som in 2022 vloeit, zoals hiervoor al opgemerkt, voort uit een in de wet vastgelegde berekeningsmethodiek. Er is dus geen afzonderlijke maatregel getroffen of wetswijziging doorgevoerd om tot verlaging van de belastingvrije som over te gaan. Mede in verband daarmee is de jaarlijkse wijziging van de belastingvrije som niet expliciet onder de aandacht van het publiek van Caribisch Nederland gebracht. Ook in eerdere jaren, bij een stijgende belastingvrije som, is dit niet gebeurd. Wel worden de nieuwe bedragen altijd begin januari gepubliceerd op de website van de Belastingdienst/Caribisch Nederland (B/CN), zo ook dit jaar. Daarnaast zijn de softwareleveranciers geïnformeerd zodat zij rekening kunnen houden met de gewijzigde belastingvrije som. De verrassing die door de burgers van de BES-eilanden is ervaren hangt tegen deze achtergrond bezien waarschijnlijk niet zozeer samen met de jaarlijkse wijziging van de belastingvrije som, maar vooral met het feit dat de belastingvrije som in 2022 is gedaald. In verband daarmee streef ik ernaar om vanaf dit jaar jaarlijks aan het einde van elk jaar, net zoals in Europees Nederland, een overzicht te publiceren van belangrijkste (fiscale) wijzigingen op de website van B/CN.

Voor het kabinet staat centraal dat Caribisch Nederland een gelijkwaardig onderdeel van Nederland is. Het ijkpunt sociaal minimum is daarbij het kompas. Met ingang van 1 januari 2022 is daarom het minimumloon met 10% verhoogd. In het coalitieakkoord is 30 miljoen euro structureel beschikbaar gesteld voor verdere stappen om onder andere de armoede te bestrijden en de bestaanszekerheid te vergroten. Daar gaat het kabinet over in gesprek met eilandbestuurders en andere betrokkenen. Door een samenloop van omstandigheden staat de koopkracht in Caribisch Nederland nu onder druk. Voor het kabinet is dat reden om te bekijken of hier, vooruitlopend op structurele maatregelen, compensatie voor kan worden geboden.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij